

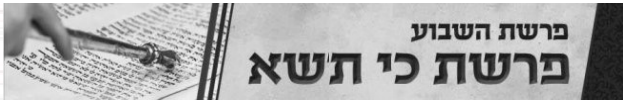

צ'ון תורני שכונ'י

בעז'הי"ת א'ת'ל'ה ש'ל ת'נ'ד'ו

ג'ליון 739

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל רח' יוסף חיים אור-יהודה ת"ו

יותר משלשת אלפים ושלוש מאות שנה חלפו מאז חטא העגל, אותו יום מר ונמהר שבו גילתה הכלה - כנסת ישראל עד כמה עלובה הייתה במעמד חופתה, כששה שבועות לאחר האירוע של מתן תורה. זמן רב מאד חלף, אך רישומו של חטא העגל טרם חלף.

בפתח האהל

במעשה זה של שבירת הלוחות יש דבר פלאי - הרי לוחות הברית היו מעשי ידי הקב"ה שהוא נצחי ומה שהוא עושה עומד קיים לעד, אם כן איך יתכן שהם נשברו כאילו הייו עשויים חרס מעשי ידי אדם?

רבי שלום שבדרון זצ"ל כתב ליישב על פי דברי הרמב"ן: "לא נמנע משה בכל זה מלשבר אותם וכו', לפי שפרח הכתב עתה בבואו בגבול העגל, במקום הטומאה והחטא". אכן לוחות הברית היו מעשי אלקים, עומדים בנס ומכתב אלקים, והיו אמורים להיות נצחיים ובלתי ניתנים לשבירה. אולם ישנו דבר אחד בעולם שבכוחו לשבר להשמיד ולהרוס גם מעשה אלקים, והוא הטומאה והחטא. ומה נורא המראה שהאותיות פרחו מעצמם במקום הטומאה, כי מעשי אלקים אינם יכולים לעמוד ליד החטא וליד הטומאה, וברגע שפורחות משם האותיות, הלוחות כבר לא בגדר של מעשה אלקים ולכן היו ניתנים לשבירה.

מכאן נלמד מה כוחה של העבירה, ומה החטא יכול לגרום - להשמיד להרוס ולאבד מעשי אלוקים. ואם את לוחות הברית טומאת החטא הורסת ומשמידה, קל וחומר שהיא פוגעת בנשמה של האדם החוטא. וכמו שאמרו (יומא לט.): תנא דבי רבי ישמעאל, עבירה מטמטמת לבו של אדם שנאמר: 'ולא תטמאו בהם ונטמאתם בס', אל תקרי ונטמאתם אלא ונטמטם, תנו רבנן: 'ולא תטמאו בהם ונטמאתם בס', אדם מטמא עצמו מעט - מטמאין אותו הרבה, מלמטה - מטמאין אותו מלמעלה, בעולם הזה - מטמאין אותו לעולם הבא. כמה צריך אדם להיזהר ולהישמר מכל נדנדוד חטא, שלא יטמא את נשמתו הקדושה. ולכן צריך האדם לגדור את עצמו כדי שלא יבוא לידי כשלון ובזיון. ודבר זה נאמר על כל חטא ועבירה, ממשיכה הגמרא שם: "אדם מקדש עצמו מעט - מקדשין אותו הרבה. מלמטה - מקדשין אותו מלמעלה, בעולם הזה - מקדשין אותו לעולם הבא".

שבת שלום
שמשון אליעזר פוקס

היה זה החטא הציבורי הגדול ביותר שחטא מעודו עם ישראל. קשה להבין כיצד הגיע דור דעה שראה על הים מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי, לכדי עבודה זרה של פולחן לעגל הזהב. ואולם, אם נכתבה פרשה זו בתורה, הרי עלינו ללמוד ממנה ולהפיק לקחים, שישמשו לנו כתמרור וכמורה דרך בעבודת הקב"ה. מפרשי התורה הקדמונים ובעלי המוסר האחרונים האירו והעירו איש לפי דרכו על נקודות לקח שונות שביכולתנו ללמוד מפרשת העגל ומתוצאותיה.

הלקח הבולט, ואולי הראשון הוא כי אף אחד, ויהיה זה ענק שבענקים, אינו חסין מפני נפילה לבור תחתיות רוחני. שהרי היה זה דור שהשתתף במעמד הר סיני והגיע לדרגות נבואה נהדרות, דור שהכיר כי ה' הוא הא-לוקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד, ועם כל זה, זמן קצר ביותר חלף והעם דרש א-לוקים חדשים אשר ילכו לפניו ויורו את דרכו.

האפשר לתת הסבר מניח את הדעת לתהליך זה של התדרדרות? - מבאר הגאון רבי ירוחם ממיר זצ"ל "זהו כחו של היצרי", "ארבעים שנה אקוט בדור ואומר עם תועי לבב הם והם לא ידעו דרכי". כמו מטפס הרים, המגיע לצוקים גבוהים, נתון הוא בכל רגע להחלקה הרת אסון העשויה לרסק את אבריו ולא להשאיר כל זכר לעברו הרוחני המפואר, כך שום אירוע ושום מצב אינם מבטיחים את האדם מפני התדרדרות של רגע.

זמנ'י השבת
הדלקת נרות
מוצאי שבת
6:16 5:16
נא לשמור על קדושת הג'יון
אין לקרוא בשעת התפילה
לית: 6:52

אָהַל הַחֵידוּשׁ

האם מותר לקחת מזוזות מבית שאני עוזב אותו?

בגמרא במסכת בבא מציעא (קב.) תנו רבנן, המשכיר בית לחבירו, על השוכר לעשות מזוזה, וכשהוא יוצא ועוזב את הבית ששכר לעבור לדירה אחרת, לא יטלנה בידו ויצא, אלא ישאיר את המזוזות קבועות בבית שעוזב. ומעשה באחד שנטל את המזוזה (כדי להעבירה לבית שהולך לגור בו), וקבר את אשתו ואת שני בניו. (דהיינו שאף כשאדם עובר דירה, אסור לו לקחת את המזוזות מן הבית שהוא עוזב, ואם הוא עושה כן, יש סכנה שחש ושלום ימותו אשתו ובניו)

ואם יש לו בביתו מזוזות מהודרות ויקרות ביותר, וקשה לו להשיג מזוזות יקרות כמותן, כתב מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל, שיש להקל ליטול המזוזות באופן שיטלם לצורך בדיקתן אם הן כשרות, ומיד יקבע במקומן מזוזות אחרות כשרות פשוטות, ואחר כך כשיקבל את המזוזות מן הבודק, יטלם לעצמו לביתו החדש. שבאופן כזה אין כל חשש, וטוב לעשות כן מספר ימים קודם עזיבתו את הדירה. ויכול לתבוע מהדייר החדש את מחיר המזוזות שמשאיר לו.

וכאן המקום להזכיר: כי מצב המזוזות בשוק הוא בכי רע בהרבה מקומות, ואסור לקנות מזוזה ממי שאינו ירא שמים, שהרבה מאד מהמזוזות הנמכרות אינם כשרות כלל וכלל. וצריך כל אדם לשים לבו לכך.

אהל לחידוש

חידושים ופגנים לשולחן השבת

"כי תשא את ראש בני ישראל לפקדיהם ונתנו איש כפר נפשו" הרב שבתאי לפשיץ בספרו "תפארת יעקב" דרש על פסוק זה כך: בזוהר הקדוש כתוב כלל יסודי, שאין מדת הדין חוזרת ריקנית. כלומר, אם נגזר על מישהו למות ומדת הדין נשלחת לבצע את גזר הדין, ולאחר מכן בקשו רחמים על אותו אדם והוחלט שלא ימות, צריכים כביכול לתת למדת הדין 'תמורה' וכפרה, ואדם אחר יצטרך למות תחתיו. דוגמא לכך מה שמצינו בגמרא (ברכות לד:): "אמרו עליו על רבי חנינא בן דוסא, שהיה מתפלל על החולים ואומר, זה חי וזה מת" – אם אחד חי, בהכרח שאחר ימות תחתיו, כי מדת הדין אינה חוזרת ריקנית. ומוסיף הזהר הקדוש, שכך היה תמיד: בעד יוסף היה שר האופים התמורה והכפרה, בעד ישראל היו המצריים התמורה, ובעד מרדכי הצדיק היה המן הרשע.

זהו שרומז כאן הכתוב: "כי תשא את ראש" – לשון הרמה, כלשון הזוה"ק "בגין דירים רישא דיוסף הצדיק". אבל מדת הדין אינה חוזרת ריקנית עד שנותנים לה תמורה בעד הצדיק. לכן, "ונתנו איש", כדרך שדרשו חז"ל (מגילה יב.) "איש – זה המן, שנאמר: "איש צר ואויב", שהוא יהיה כופר נפשו של הצדיק.

על דרך זו ביאר רבי חיים קנייבסקי זצ"ל את הנוסח הנאמר בתפילת מוסף של הימים הנוראים: "ותשובה ותפילה וצדקה מעבירין את רע הגזרה, ולכאורה לשון "מעבירין" אומרת דרשני: מדוע לא נאמר "מבטלים" או "מקרעים" את רע הגזרה? אלא – אמר רבי חיים – העניין יובן על פי דברי המכילתא בפרשת משפטים: "גויים אין להם פדיון, ישראל יש להם פדיון, שנאמר: 'נתתי כפרך מצרים כוש וסבא תחתיד'". כלומר, כאשר נגזרת גזרה על ישראל והם עושים תשובה, מעבירים אותה מן השמים אל הגויים, כי לאחר שיצאה הגזרה היא מוכרחת לחול על מישהו! לכן, "ותשובה ותפילה וצדקה מעבירין את רוע הגזרה", כי לאחר שנגזרה הגזרה אי אפשר לבטלה, אלא שהתשובה מעבירה אותה אל הגויים! (הרב ש. לוונשטיין שליט"א)

"ושמרו בני ישראל את השבת"

מסופר על ה"חפץ חיים" זצ"ל, שכאשר קיבל פעם מכתב מעיר מסוימת ובו בשרוהו שנוסדה שם חברת "משמרת שבת" פרץ בבכי. משנשאל ה"חפץ חיים" לפרש בכייתו, והלא מן הראוי להרגיש סיפוק כשיהודים מתארגנים לשם הגנה על השבת? השיב הרב: כשתראו אדם עובר ליד בית, מעיף עינו עליו ומשבח לבורא העולם שבראו שלם באיבריו, מעצמכם תבינו כי הבית הזה הוא בית נכים שבו מאושפזים אנשים בעלי מומים: קטעים, גדמים ועוורים. כך כאשר אנו רואים שנוסדה חברה ל"שמירה" על השבת, עלינו להסיק שהאנשים בעיר זו הנם בבחינת "בעלי מומים" ביחס לשבת, והרי זה בבחינת "בית חולים" גדול למחללי שבת. ועל זה ראוי לבכות.

- אהל לחידוש**
1. היכן עפר ולא מן האדמה??
 2. איך יתכן אותו מגילה אם יחיד קרא בה יצא ידי חובה ואם ציבור יקראו בה לא יצאו ידי חובה??
 3. איך יתכן 600:3=6??

פיתרונות תצוה:

1. וְקִיָּהּ הַמִּזְבֵּחַ קִדְּשׁ קִדְּשִׁים (פרק כט' פסוק לז)
2. בשניהם יש עבות. ענף עץ עבות, מעשה עבות
3. בתענית ציבור – 3 בבוקר 31 במנחה

בין הפותרים נכונה תתקיים הגרלה על פרסים, תשובות יתקבלו במייל: 8444774@Gmail.com

אהל המעשה

בצעירותו שהה מרן ה'חתם סופר' בעיר מינץ ואת סעודותיו היה סועד על שולחנו של נגיד מיהודי העיר. באותה תקופה פשטו על העיר רבים מחיילי צבא צרפת והתפזרו בה. כדי להתקיים, אילצו החיילים את נגידי העיר לארחם בבתיהם ולזון אותם. אחד החיילים התקרב אל הנער היהודי המחונן וביקשו ללמדו עניינים שונים ותמורת זה יעשה עבורו מלאכות ושירותים שונים. לא ארך הזמן, וחיילי צרפת נטשו את העיר, ובהם גם אותו חייל שגילה יחסי קירבה לחתם סופר הנער. שלושים שנה עברו מאז שהותו במינץ והנה פרצה מלחמה קשה בממלכת האוסטרו הונגרית. באותם ימים הגיעה אל בית דינו של החתם סופר פרשה שהייתה קשורה ברכישת נשק בלתי חוקי על ידי יהודים מקומיים, וכאשר נתגלעו ביניהם חילוקי דעות ולא יכלו להגיע לעמק השווה ביקשו את חוות דעתו ופסיקתו של מורם ורבים. אחד מבעלי הדין מסר את פסק הדין שבידו לערכאות של בית המשפט הממלכתי הצבאי, לאות ולראיה כי בעלי הדין השונים פגעו בביטחונה וסיכנו את שלומה של הממלכה. עיין שופט הצבא הראשי בפסק הדין וגילה את שמו של החתם סופר מתנוסס עליו, התמלא השופט כעס רב על הרב היהודי על שידע מן הפרשה ולא סיפר על כך לשלטונות, והחליט להעמידו לדין כמרגל. פחד נורא נפל על יהודי הקהילה על כי מורם ורבים הגדול נקלע לסכנת פיקוח נפש, הללו ידעו כי בשעת מלחמה יחמירו בדינו של 'מרגל' ולא יקפידו לחקור ולברר על אמיתות האשמה. נמנו וגמרו לאסוף סכום כסף, כדי לסתום פי המשטינים והמקטרגים, ואכן בתוך זמן קצר עלה בידם לגייס יותר מעשרת אלפים זהובים.

ביום המשפט, הגיע החתם סופר לבית המשפט הצבאי, את 'הנאשם' הושיבו באמצע החדר וסביבו ישבו שופטי המלחמה, וביד כל אחד מהם חרב שלופה. נבהל ה'חתם סופר' מן המראה שנגלה לעיניו, והנה זה פלא, השופט הראשי החל להשמיע את דבריו בדברי הרגעה ועשה הכל כדי להפיס דעתו של החתם סופר. הוא הוסיף ואמר כי אל לו לירא מן החרבות השלופות, כי כן מנהגם של שופטי הצבא בכל משפט שבו דנים. אחר כך ציווה להשיב החרבות לנדן. המשפט עצמו נמשך זמן קצר בלבד, החתם סופר השמיע את גירסתו ודחה את כל טענת השופטים. תוך כדי דיבור, קרא ראש השופטים לחתם סופר וציווהו לצאת לחדר צדדי. כאשר היו שניהם לבדם, פנים אל פנים, פנה אליו השופט ואמר, אינך מכירני, אך אני זוכר אותך היטב. אני אותו חייל אשר לפני שלושים שנה התוודענו איש אל רעהו בבית הנגיד היהודי במינץ. הבטיח השופט כי לא יאונה לחתם סופר כל רע וכי ידאג שיצא זכאי במשפט. וכך הווה. נתבונן שבעת אשר ישב החתם סופר במינץ בבית הנגיד והתקרב אליו אותו חייל איש מלחמה, והוא החתם סופר עזר לו ולימד אותו, עוד לא ידע מה יהיה בסופו אחרי שלושים שנה ובאיזה אופן ישלם לו טובה נגד טובה, אמנם מה' מצעדי גבר כוננו ודרכו יחפץ ית"ש ויתעלה לנצח.

בזה פירש ה'חתם סופר' 'וראית את אחורי ופני לא יראו' כי פעמים הרבה אנו רואים דברים וסיבות שונות הנעשים בארץ באין מבין על מה ולמה הקב"ה עשה כן ולא יזה צורך ותכלית, אבל לאחר שעוברים ימים רבים אנו רואים ומבינים למפרע שלא לחינם עשה ד' ככה, ולכל דבר יש סיבה, כי מאת הבורא היו הכנות והקדמות שיעשה על ידם דבר גדול תשועה ופורקן לישראל בכלליות או בפרטיות. והיינו 'וראית את אחורי' לאחר שנעשה תכלית הדבר, אז תבין ותראה למפרע לאיזה כונה היו הסיבות והעניינים הקודמים, אבל 'פני', מה שלפני, מה שעתיד לבוא קודם עשיית הדבר והתכלית, 'לא יראו ולא יבינו'. (חוט המשולש)

מה הם חושבים כשהם כותבים "שלם וקח"? שאני אשלם ולא אקח!?

הדבר הכי מסוכן שאפשר לעשות: לישון עוד "כמה דקות" בבוקר אחרי שכיבת את השעון.

למה על החשובות של החשמל כתוב: "ביחד ננצח" ולא "ביחד נשלם"??

לפעמים מי שהורס לך את כל החלומות הגדולים זה בסך הכל השעון המעורר.

הבן מתלונן לאבא: אבא, מאוד קשה לי להבין את הגמרא שהרב"ה מלמד בחיידר - האבא: אין לך מה לדאוג, עוד מעט תהיה גדול ותוכל כבר ללמוד גמרא שוטנשטיין ותבין הכל.

עובד הגיע לעבודה כששתי אוזניו חבושות. הוא סיפר בכאב למנהל: "אתמול גיהצתי חולצה ופתאום צלצל הטלפון. הייתי מבולבל ובמקום להרים את הטלפון, הרמתי את המהפץ אל האוזן."

"אוי זה נורא", אמר המנהל, "אבל זה מסביר את החבישה באוזן הימנית, מה קרה לשמאלית?" - "הם התקשרו שוב..."

קצת מאתנו

"הייתכן דור שחווה כל כך הרבה ניסים במצרים וביציאתם משם, עשו עגל? בימיו של האדמו"ר הצמח צדק, לפני כמאתיים שנה, היה יהודי שנמנה על מתנגדי החסידות והוא סבל מבעיה קשה ששברה את לבו. נולדה לו בת משותקת שלא הייתה יכולה לעמוד על רגליה והלב שלו ושל אשתו התפלץ למראה הסבל שלה. אשתו הייתה ספוגה באמונת צדיקים והתחננה שייקח את הילדה לאדמו"ר הצמח צדק, אולם הוא לא האמין בכוחות עליונים וצחק ממנה. היא המשיכה ללחוץ ולומר "מה אכפת לך? אם לא יועיל לא יזיק", עד שלא נותרה לו ברירה והוא לקח את הילדה לרבי. הוא נכנס אל חדרו של הצמח צדק בעיירה ליובאוויטש, הניח צרור כסף על השולחן ואמר בזלזול: "יש כאן כסף, אני צריך ברכה לבת שלי". הרבי לקח את הכסף, זרק אותו על הרצפה ואמר "אני לא צריך את הכסף שלך". הילדה שישבה על הכיסא, ראתה את הכסף מתפזר על הקרקע ואירע נס: בפעם הראשונה בחייה היא קמה ממקומה לאסוף את הכסף. האבא קפא על מקומו, אך לפני שהוא מתרגש והופך לחסיד, אמר לילדה: "בואי נלך מכאן מהר לפני שהוא יגיד שבגללו קרה הנס הזה...".

רבי אברהם בן הרמב"ם מצטט בשם אביו רעיון גדול: מעשה העגל נועד ללמדנו שאנשים לא משתנים מניסים. אדם לא משתכנע כתוצאה מאירוע חד פעמי. תהליכים נפשיים הם אירוע שאורך זמן ואין בו קיצורי דרך. הוא כולל מאבקים פנימיים, עליות וירידות, מעבר מדורג מהשכל אל המידות ומהמידות אל המעשה. ולכן גם אחרי כל הניסים, היו מסוגלים לעשות העגל.

לפני שכועסים על בני אותו הדור, עלינו לחזור אל **רמת הפשט** ולהיזכר מיהם היו. בעינינו הם מצטיירים כתבורה של קדושי עליון, אבל האמת היא אחרת: הדור שעמד למרגלות הר סיני היה דור של **עבדים מצריים** שצמח יותר ממאתיים שנה בתוך האלילות המצרית. הקב"ה גאל ממצרים אנשים שכמעט מתאים לכנותם **גויים ממוצא יהודי**. הנביא יחזקאל אומר: "לקחת גוי מקרב גוי". יוצאי מצרים היו במשך מאתיים שנה תושבי "ערוות הארץ", הם קראו עיתונים מצריים, חוו תרבות מקומית וגידלו את ילדיהם בחיק השכנים.

במשך שנה שלמה הם החלו לגבש תבנית חשיבתית חדשה, אבל כאשר חוו התמוטטות נפשית בראותם שמשה לא חוזר, שבו באופן אוטומטי אל תבנית החשיבה אליה **הורגלו אצל המצרים**. ושם האליל היה הטלה, הכבש, וכיון שכן, החליטו ישראל ליצור לעצמם אליל בעל חיים. או בצורה מדויקת יותר שמובאת אצל האדמו"ר הצמח צדק: הם רצו **לשדרג** את האלילות המצרית ולעשות דגם משופר יותר. המצרים עבדו לטלה והרי הוא לא הצליח להגן עליהם מלחץ הקב"ה, ולכן החליטו לייצר עגל, שהוא **שור** צעיר, כי השור הוא המזל שבא אחרי הטלה בגלגל המזלות.

לבריאות ברכה והצלחה
סמי בן חילוה הי"ו
שמחה בת שרה הי"ו
הם וילדיהם וכל אשר להם.

סעיד אשר בן לאה הי"ו
אורה בת סניורה הי"ו

שיעור בפרשת שבוע
מהרב **שמשון פוקס שליט"א**
כל יום חמישי מיד לאחר מנחה
בביכני"ס **אור אבנר**
רח' משה דיין קרית הסביונים **יהוד**
מנחה - בשעה **17:15**

בית הכנסת "היכל יצחק דוד"
רח' דוד אלעזר 18

תפילות שחרית - 7:00
מנחה וערבית (סמוכות) 17:20
שיעורי תורה אחרי ערבית

יום א' - הרב **שמשון פוקס שליט"א**
יום ב' - הגאון ר' **אברהם הכהן שליט"א**
יום ג' - הרב **שלום אטלן שליט"א**
יום ד' - הרב **בן יאבו שליט"א**

בית הכנסת
"יעולי בבל"
נ"יש הרב **יוסף חיים זצ"ל**

תפילות בימי חול: שחרית - 7:30
מנחה - 17:15 ערבית - 18:00

שיעורי תורה אחרי ערבית
יום א' ב' ד' - רב בית הכנסת
הרב **יהונתן הכהן אמדדי שליט"א**
יום ג' - הרב **שמשון פוקס שליט"א**
יום ה' - הרב **נאור דרשני שליט"א**
יום ה' - הרב **רפאל עגיב שליט"א**
בשעה **19:30**

תפילות שבת קודש:
שיר השירים - 16:35 מנחה - 16:45
קבלת שבת - 17:05
שחרית - 7:00 מנחה א' - 13:30
מנחה ב' - 17:00 ערבית - 18:05
שיעורי תורה בשבת:
הרב **בן יאבו שליט"א** - 12:30 וב- 14:10

לימוד אברכים עם תלמידים כל יום שני ורביעי בשעה 20:00
ערבית מאוחרת: יום ב' 20:45 יום ד' 20:45 יום ה' 21:00